

השולח פרק רביעי גיטין

מד.

עין משפט גב מצוה

ק"ב א ב ג ד ה מ"י
 פקד מ מהל' עבדים
 מהלכה ב עד הלכה ו סמג
 עשין פו טור ש"ע י"ד
 סמון רסו ספיף פ כג"ה
 וע"ש:
 ו מ"י פ"ו מהל' מעשר
 הלכה י ש"ע י"ד כ"י שלח
 ספי קט"ז:
 קב ז מ"י ש"ע י"ד כ"י שלח
 הלכה יג סמג לאון
 מח:
 ח מ"י פ"ח מהל' עבדים
 הלכה יב ט"ש"ע י"ד כ"י
 רסו ספיף פ"א:
 קבא ט מ"י פקד כ
 מהל' שבת הל' ג
 סמג לאון סה ט"ש"ע י"ד
 ס"י קלף ספיף ד:
 קבב י מ"י פ"ח מהל'
 עבדים הלכה א
 סמג עשין פו ט"ש"ע י"ד
 ס"י רסו ספיף פ:
 קבל ג מ"י פ"ב מהל'
 נכורות הלכה ז
 ט"ש"ע י"ד ס"י ש"ג ס"א:
 פ"א

גליון הש"ס

גמ' סבר עבדו ומה עין
 מנאות שור סמון לג
 ס"ק"ו:

פסקי ר"ד

שלח ר' אמי מניי אמי בר
 נתן תורה תצא לישראל
 עבד שהפיל עצמו לגיטות
 ואין רבו יכול להוציאו לא
 בדיני ישראל ולא בדיני
 אומות העולם מותר ליטול
 דמיו וכותב ומעלה
 בערכאות שלהם מפני
 שהוא כמציל מידם:
 אריב"ל המוכר עבדו
 לנכעני קונסין אותו
 לפדותו עד עשרה בדמיו
 ולשחררו: דוקא אי לא
 דוקא ולא איפשיט. אריב"ל
 המוכר בהמה גסה לנכעני
 המוכר בהמה גסה לדמיו
 קונסין אותו לפדותה עד
 מאה בדמיה בעא מנייה ר'
 רימיה מרבי אמי מכר
 עבדו לנכעני ומת מהו
 שיקנסו בנו אחירו לדידיה
 קנסוהו רבנן והא לייתה או
 דלמא לממוניה קנסוה והא
 אחיה ופשט ליה לדידיה
 קנסוה לבריה לא קנסוה

בש"ר ע"ל מנת דמשכנו בו'. פירש בקונטרס שאם לא אפרע
 עד זמן פלוני צא ומשכני מקרקע זו ותאל ש"ך וכל
 זמן שלא צא ישראל ומשכנו היו בחזקת עובד כוכבים וגבי עבד כי
 האי גוונא קנסוה רבנן לישראל הואיל ועבר הזמן ולא פרע ואע"פ שלא
 משכנו עדיין וקשה א' דהוה ליה למימר
 אריד ואריד דמטא זמניה לכך נראה
 דאתא לשנויי שניא קמא הא דמטא
 זמניה והא דלא מטא זמניה והא
 דלקשיט גבי עבד דמטא זמניה לריכא
 למימר ב' צלולה על מנת למשכנו ולא
 משכנו דס"ד כיון דלא משכנו עדיין ג'
 לא יאל לחירות קא משמע לן דהואיל
 זכירו למשכנו ד' דיואל לחירות:

המוכר עבדו לפרהנג עובר
 בוכבים. פי' בקונטרס
 מניק ושם עלילות ומכרו לו צלות
 דמיס שהעליל וקשה דלא שייך על
 זה לשון מכירה ו' ולישנא שהיה לו לפייס
 ולא פייס לא משמע הכי ו' ועוד דמדמי
 למוכרו לשלשים יום ונראה דהפרהנג
 נוטל עבדו על כורחו אלא שנותן לו
 דמיס לך פריך דלמאי יאל לחירות
 כיון דהוי צעל כורחו כמו גבאז בחובו
 ומשני דהיה לו לפייס דמיון דנותן
 דמיס ודאי היה מתפייס בדבר מועט ו'
 ומדמי לו נמי למוכרו לשלשים יום דלמחר
 שגומר מלאכתו דרכו לחזור לישראל
 וישראל מחזיר לו הדמיס:

ובותב ומעלה בערכאות שלהם.
 פירש בקונטרס אף על פי
 דחשיבות הוא להן וקשה דשטרות
 העולין צערכאות של עובדי כוכבים
 מכשרינן ו' ולא מפלגינן בין לכתחילה
 בין לדיעבד ו' ומפרש רבינו תם דאע"ג
 דנראה כמקיים המקח שרי הכא
 והיה דפרק קמא דע"ו (דף ג'.) הולכין
 ליריד של עובדי כוכבים ולקוחים מהן
 בהמה ועבדים מפני שהוא כמציל מידם
 ומועלה צערכאות של עובדי כוכבים
 תתם נמי מקיים המקח ומתפרסם הדבר
 שמהנה לעבודת כוכבי ואפי' הכי שרי:
או לאו דוקא. פירש בקונטרס דלא
 קנסין ליה כולי האי וגזומא
 קאמר וקשה דאם כן איזה שיעור היכי א'
 דאכתי לא ידע היה דקונסין אותו
 עד עשרה דמיא ציה ב' ההוא שיעורא
 ונראה לפרש א' או לאו דוקא אלא אפילו
 ציותר ממאה קנסין ליה עד דפריק
 כענין שפי' בקונטרס דאפי' דלמרי
 ומיייתי מבהמה דקונסין אותו עד
 עשרה דמיא א' אלמא לאו דוקא דהוא
 הדין טפי דקאמר הכא עד מאה
 גבי עבדים והוא הדין ב' דהוא לאו דוקא ב':
התם דאיסורא דאורייתא. ונפרק
 כל פסולי המוקדשין (נכורות
 ל:.) גבי רסו און הצבור קאמר לריכא
 למיפשט מהכא דשאיני עבד דמפקע ליה
 מנאות אס כן הוה מני למימר הכא אס
 תימני לומר דתתם לא קנסו הכא קנסו
 משום דמפקע ליה מנאות וכן תתם
 הוה מני למימר איפכא כי הכא:

נתייבש
 ליה לקנסיה טפי חד אלא עבד מילתא דלא שכיחא א'
 גזרי בה רבנן בעא מיניה רבי ירמיה א' מרבי א' ס'
 שיקנסו את בנו אחירו אס תימצי לומר א' צרם א'
 אחריו משום דאיסורא דאורייתא היא אבל הכא איסורא דרבנן
 ואם

הכי גרסינן ואיבעית אימא צלולה על מנת למשכנו ולא משכנו. הא
 דשדה כגון שולה העובד כוכבים מישראל על מנת שאם לא אפרע
 לזמן פלוני צא ומשכני מקרקע זו ותאל ש"ך והא דקמתי פטורה מן
 המעשר כל זמן שלא צא ישראל ומשכנו
 בחזקת העובד כוכבים ואם היה ישראל
 נוטל חלק בפטורה פטורה מן המעשר.
 וגבי עבד כי האי גוונא קנסוה רבנן
 לישראל ואע"פ שלא משכנו העובד
 כוכבים עדיין בעבד זה קנסוהו הואיל
 ועבר זמנו ולא פרע: גבאז. העובד
 כוכבים לעבד: בחובו. שהיה לו על
 ישראל והוא לא מכרו לו ולא לזה
 עליו: סיקריקון. בשעה שישראל
 מופקדין להריגה ואמר לעובד כוכבים
 שא קרקע זו או עבד זה והינחתי:
 לא יאל לחירות. דאונס הוא וליכא
 לתקנסיה: חייב לעשר. עליה דהוי
 כנורס: גבאז. הפסד: דקא
 משתרי ליה. הרי נהנה מהס שפורע
 חובו הילכך לענין עישור חייב צמעשר
 ומיניה גבי עבד קנסא משום מכירה
 היא זה לא מכר מדעמו אלא שלא
 לרזונו גבאז ואמאי קנסיה: פרהנג.
 מניק ושם עלילות ומכרו לו צמתי
 אכפרותו שהעליל עליו: היה לו
 לפייס. בדבר אחר: ולא פייס. ומסרו
 לו מדעתו: לשלשים יום. ולאחר
 שלשים יחזור אליו: לפרהנג עובד
 כוכבים. וקס"ד לעבד עבודת המלך
 עד זמן פלוני ולשוב: חון ממלאכה.

באנפירות. המפסד ועל
 חס (ס"ח.) גול עגלמא
 (לקטו נח.) דוקא או לאו
 דוקא. דלא קנסין ליה
 כולי האי. א' מני טפי הכי
 קנסין ליה אס לך
 העבדים ממלכה און
 (נכורות ג' ע"ש.) ת"ש
 כו' עד עשרה בדמיה.
 מדגבי עבד מני מאה והכא
 עשרה. שעת מינה דוקא
 קאמר. לרי לאו דוקא לימנ
 מרייכו מהס או מרייכו
 עשרה. (ס"ח.) העבדים.
 הפגוס ובכסן קא מיני.
 (נכורות ל' ד.) צרם און
 בכור. דקא חון בכור
 לפסול צבוס. דכסור טובג
 מנתו היה ומי שיש לו כסר
 נותנו לכהן וכן מיעטל בו
 עד שימס מאליו ויאלנו,
 דלמרי רבאי לאכלו כל זמן
 שלא הוסיף דקדשיה מוח'
 הוא. ואס רסו און בכור
 להמיר קנסוהו רבנן.
 כדלמתינן (נכורות ל'.)
 הניכוס און צבור היה זה
 לא יסחפו עולמתי. דקנסין
 ליה עד עבד אפילו,
 כדמיא כל מוס לא היה
 בו קרי טפי לא יאיהו
 להטיל בו מוס. ורימיה
 דקאמר אס תמני לומר
 וכו'. דקא מיעטל לו
 תתם רסו און בכור ומת
 מהו שיקנסו בנו אחירו וכו'
 (ח"ק ג' מבתי.)

מוסף תוספות
 א. כיון שנייניא אחרינא
 הוה. מוס' ה"א.
 ב. ה"ב. רש"ב.
 ג. ואינו מופקע
 ממצות. רש"ב.
 ד. עכשיו. וכשיפוק
 למשכנו ימשכנו. והא
 חזש חז לפרור חבוב
 קורם שיניע זמנו. היה
 כאלו משכנו והפקיעו
 ממצות. רש"ב. ה. כיון
 שאינו מקבל דמיו. מוס'
 ה"א. ו. כיון
 דבאנפירות לקחו. מוס'
 ה"א. א. כי כן צוה לו
 המלך. ש"ע.
 ח. ולתוקח לו במקום
 אחר. רש"ב. ט. ולא
 מוס' ה"א. י. מדעתו
 ולרצונו. ש"ע.
 יא. ריב"ז. מוס' ה"א.
 יב. לאו דוקא מאה אלא
 כי מוס' ה"א. יג. דעד
 מאה פשיטא ריב"ז. והאי
 דקאמר. מוס' ה"א.
 יד. וקס"ד עבד ובמהה
 חד דינא אית להו. ואפי'
 קמני עד עשרה בדמיה.
 טו. מאה. מוס'.
 טז. ה"ה טפי
 נמי. מוס' ה"א.

ליה דהא תנן יאל לחירות. ופרכינן אלא בהמה מ"ע קנסין ליה כולי האי משום דהדרה ליה ליקנסיה טפי חד. מכדי דמיה היה לך לקנסו
 יותר מן העבד ותו לא הואיל וטעמא משום דהדרה ליה הוא און כאן אלא כדי דמיה ותמה קנסו מ"י עד ק' אוי לו בחזרה זו: מילפא דלא
 שכיחא היא. שימכרוהו לעובד כוכבים: מהו שיקנסו אס צנו. לפדותו: אס סימלי לומר. הך דמציעא לן צכורות כהן הניכוס און הצבור
 ועבר משום כל מוס לא יאיה צו'. דלמרי' התם לא ישחט עולמית ומציעא לן רסו ומת מהו שיקנסו צנו אחירו ואס תימני לומר דהיה
 דקנסוהו הא דהכא לא מיפשט לן מינה דתתם קא עבד איהו איסורא דאורייתא אכל מוכר עבדו לעובד כוכבים איסורא דרבנן הוה עבד:
 ואם